

แนวทางการบริหารความขัดแย้งภายในองค์การบริหารส่วนตำบล
ในอำเภอรานกระต่าย จังหวัดกำแพงเพชร

มรณ อินทพงษ์

การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญา
รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการปกครองท้องถิ่น
มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

พ.ศ. 2556

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

มรุม อินทพงษ์. (2556). แนวทางการบริหารความขัดแย้งภายในองค์การบริหารส่วนตำบล

ในอำเภอพรานกระต่าย จังหวัดกำแพงเพชร. การศึกษาค้นคว้าอิสระรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต (การปกครองท้องถิ่น). กำแพงเพชร : งานประสานการจัดบัณฑิตศึกษา สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร. อาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าอิสระ : ดร. พิษณุ บุญนิยม. (การพัฒนา / การดำเนินงาน / ส่งเสริมคุณภาพชีวิต) รองศาสตราจารย์ ดร.ระมัด ไซชัย. (การบริหาร / ความขัดแย้ง / องค์การบริหารส่วนตำบล)

การศึกษาครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสาเหตุและศึกษาแนวทางการบริหารความขัดแย้งภายในองค์การบริหารส่วนตำบลพรานกระต่าย ในอำเภอพรานกระต่าย จังหวัดกำแพงเพชร ประชากรที่ใช้ในการศึกษา คือ คณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอพรานกระต่าย จำนวน 16 คน สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอพรานกระต่าย จังหวัดกำแพงเพชร จำนวน 85 คน พนักงานส่วนตำบลและลูกจ้างองค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอพรานกระต่าย จังหวัดกำแพงเพชร และผู้เชี่ยวชาญจำนวน 17 คน โดยเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้การคำนวณค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และแจกแจงความถี่

ผลการศึกษา พบว่า

1. สาเหตุความขัดแย้งภายในองค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอพรานกระต่าย จังหวัดกำแพงเพชร ด้านบุคลากร ด้านการเงิน ด้านวัสดุอุปกรณ์ และด้านการจัดการในภาพรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง โดยมี ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านการจัดการ และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ด้านวัสดุอุปกรณ์

2. แนวทางการบริหารความขัดแย้ง ภายในองค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอพรานกระต่าย จังหวัดกำแพงเพชร ทั้ง 4 ด้าน แนวทางที่สำคัญ คือ ด้านบุคลากร ควรจัดให้คณะผู้บริหาร พนักงานเจ้าหน้าที่ มีการเข้ารับการฝึกอบรมอย่างต่อเนื่อง เพื่อพัฒนาความรู้ความสามารถ พัฒนาความเชื่อ ค่านิยม ทักษะคติ ให้เป็นไปในทางที่ดีขึ้น ตลอดจนเป็นการลดช่องว่างเรื่องการศึกษาระหว่างข้าราชการประจำและข้าราชการการเมือง ด้านการเงิน ควรจัดให้มีผู้รับผิดชอบกำกับดูแลการปฏิบัติงานด้านการเงินให้เป็นไปตามระเบียบและข้อบังคับที่กำหนด กรณีที่จำเป็นอาจกำหนดหลักเกณฑ์หรือวิธีปฏิบัติโดยเฉพาะสำหรับให้เจ้าหน้าที่ถือปฏิบัติเป็นมาตรฐานเดียวกัน ด้านวัสดุ อุปกรณ์ ควรจัดทำคู่มือเกี่ยวกับการใช้ทรัพย์สินตามความเหมาะสม และจัดให้มีการอบรม การใช้งานให้กับผู้เกี่ยวข้องและ ด้านการจัดการ ควรมีการกำหนดวิสัยทัศน์

และเป้าหมายองค์กรร่วมกัน เพื่อให้เกิดความรู้สึกมีส่วนร่วมและสามารถสร้างความเข้าใจอันดีต่อ
องค์กรและระหว่างผู้บริหารและพนักงานเจ้าหน้าที่ได้

สำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ
มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

MAROOM INTHAPHONG. (2013). GUIDELINES FOR THE MANAGEMENT OF CONFLICT IN SUB DISTRICT ADMINISTRATIVE ORGANIZATION IN PRANKRATAI DISTRICT, KAMPHAENG PHET PROVINCE. INDEPENDENT STUDY FOR MASTER OF PUBLIC ADMINISTRATION (LOCAL GOVERNMENT). KAMPHAENG PHET : COOPERATION IN GRADUATE STUDIES MANAGEMENT, INSTITUTE OF RESEARCH AND DEVELOPMENT. KAMPHAENG PHET RAJABHAT UNIVERSITY. INDEPENDENT STUDY ADVISORS: ASSOC. PROF. DR. RAMAD CHOCHAI. (MANAGEMENT / CONFLICT / SUB DISTRICT ADMINISTRATIVE ORGANIZATION)

This study aimed to determine the causes and find ways to manage conflict in Subdistrict Administrative Organization in Prankratai District, Kampaeng Phet Province. Participants of the study were 16 directors, 85 members, employees, officers of Subdistrict Administrative Organization in Prankratai District, Kampaeng Phet Province and 17 specialists. The instruments used to collect the data were questionnaire and interview. Data analyses are percentage, mean, standard deviation, content analysis and frequency.

The results showed that:

1. Causes of conflict in Subdistrict Administration Organization in Prankratai District, Kampaeng Phet Province are personnel, financial and equipment. Overall management had average mean. Management had the highest mean and equipment had the lowest mean.

2. There were 4 guidelines for conflict management in Subdistrict Administrative Organization in Prankratai District, Kampaeng Phet Province. First, personnel section, the directors and officers should be trained continuously to develop knowledge, skill, belief, value and attitude including reduce the gap about education between senior and political officers. Second, financial section, there should have a person in charge of financial who controlled financial works to be accordance with rules and regulations. In necessary case, rules and procedures should be defined for a particular standard. Third, equipment section, user manual about office equipment should be provided.

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาค้นคว้าอิสระฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยดี ผู้ศึกษาขอกราบขอบพระคุณอย่างสูงในความกรุณาและเมตตาอย่างค้ำจุนจาก ดร.ระมัด โขชัย อาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าอิสระ ซึ่งคอยให้คำแนะนำ ตรวจสอบแก้ไขตลอดจนให้ข้อเสนอแนะในการจัดทำการศึกษาค้นคว้าอิสระ ตั้งแต่ต้นจนสำเร็จด้วยความเรียบร้อย เพื่อให้การศึกษาค้นคว้าอิสระฉบับนี้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอกราบขอบพระคุณ ดร.พิชญ์ บุญนิคม ประธานกรรมการสอบการศึกษาค้นคว้าอิสระ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำและข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ ตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องการศึกษาค้นคว้าอิสระฉบับนี้ให้ถูกต้องสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

และขอขอบคุณบุคลากรในองค์การบริหารส่วนตำบลทุกท่านที่ให้ความร่วมมือด้วยดีในการตอบแบบสอบถามและสละเวลาอันมีค่าในการให้สัมภาษณ์และให้ข้อมูล อย่างดียิ่ง จนทำให้การศึกษาค้นคว้าอิสระฉบับนี้สมบูรณ์

ขอกราบขอบพระคุณ บิดามารดา ที่เป็นเสมือนพรหมของผู้ศึกษาให้กำลังใจ และสนับสนุนงบประมาณในการศึกษา ขอขอบคุณ เพื่อนร่วมรุ่น ที่คอยช่วยเหลือทำให้ผู้ศึกษา มีความอดทน มานะพยายามและมีกำลังใจในการศึกษาจนสำเร็จ

คุณค่าและประโยชน์อันเนื่องจากการศึกษาค้นคว้าอิสระฉบับนี้ ผู้ศึกษาขอบพระคุณเพื่อระลึกถึงพระคุณของวงศ์ตระกูล อาจารย์ตลอดจนผู้มีพระคุณทุกท่าน ที่ได้ให้โอกาสและส่งเสริมให้ผู้ศึกษาได้รับการศึกษาจนสำเร็จตามความปรารถนาทุกประการ

มรุม อินทพงษ์

สารบัญ

บทคัดย่อภาษาไทย.....	ค
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฅ

บทที่

1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	3
ขอบเขตงานวิจัย.....	3
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	4
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	5
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	6
แนวคิดเกี่ยวกับการบริหาร.....	7
แนวคิดเกี่ยวกับความขัดแย้งในองค์กร.....	21
แนวคิดเกี่ยวกับองค์การบริหารส่วนตำบล.....	34
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	43
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	47
ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาสาเหตุปัญหาความขัดแย้งภายในองค์การบริหาร ส่วนตำบลในอำเภอพรานกระต่าย จังหวัดกำแพงเพชร.....	47
ขั้นตอนที่ 2 การศึกษาแนวทางการบริหารความขัดแย้งภายในองค์การบริหาร ส่วนตำบลในอำเภอพรานกระต่าย จังหวัดกำแพงเพชร.....	53

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	56
ตอนที่ 1 ศึกษาสาเหตุความขัดแย้งภายในองค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอ พรานกระต่าย จังหวัดกำแพงเพชร.....	56
1. ข้อมูลสภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	57
2. สาเหตุปัญหาความขัดแย้งภายในองค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอ พรานกระต่าย จังหวัดกำแพงเพชร.....	58
ตอนที่ 2 แนวทางบริหารความขัดแย้งภายในองค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอพรานกระต่าย จังหวัดกำแพงเพชร.....	63
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	67
สรุปผลการศึกษา.....	67
อภิปรายผล.....	70
ข้อเสนอแนะ.....	74
บรรณานุกรม.....	75
ภาคผนวก.....	77
ภาคผนวก ก ผลการหาค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถาม (IOC).....	78
ภาคผนวก ข ผลการวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น.....	82
ภาคผนวก ค แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์เพื่อการศึกษา.....	90
ภาคผนวก ง รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ.....	101
ประวัติของผู้วิจัย.....	103

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1	แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามตำแหน่งในการปฏิบัติงานภายใน องค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอพรานกระต่าย จังหวัดกำแพงเพชร..... 48
2	แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามคณะผู้บริหารองค์การบริหาร ส่วนตำบล ในอำเภอพรานกระต่าย จังหวัดกำแพงเพชร..... 49
3	แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามสมาชิกสภาองค์การบริหาร ส่วนตำบล ในอำเภอพรานกระต่าย จังหวัดกำแพงเพชร..... 49
4	แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามพนักงานส่วนตำบล ในอำเภอพรานกระต่าย จังหวัดกำแพงเพชร..... 50
5	สถานภาพทั่วไปผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา และ การดำรงตำแหน่ง..... 57
6	ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน สาเหตุความขัดแย้งภายในองค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอพรานกระต่าย จังหวัดกำแพงเพชร ในภาพรวมทั้ง 4 ด้าน..... 58
7	ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน สาเหตุความขัดแย้งภายในองค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอพรานกระต่าย จังหวัดกำแพงเพชร ด้านบุคลากร..... 59
8	ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน สาเหตุความขัดแย้งภายในองค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอพรานกระต่าย จังหวัดกำแพงเพชร ด้านการเงิน..... 60
9	ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน สาเหตุความขัดแย้งภายในองค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอพรานกระต่าย จังหวัดกำแพงเพชร ด้านวัสดุอุปกรณ์..... 61
10	ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน สาเหตุความขัดแย้งภายในองค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอพรานกระต่าย จังหวัดกำแพงเพชร ด้านการจัดการ..... 62
11	แนวทางบริหารความขัดแย้งในองค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอพรานกระต่าย จังหวัดกำแพงเพชร..... 63